

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024-2026

Kaupunginhallitus 11.12.2023 § 320

Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Kiteen kaupunginhallitus hyväksyi 25.9.2023 § 232 talousarvion 2024 laadintaohjeen. Kiteen kaupunginhallitus tarkensi 23.10.2023 § 265 talousarvioraamia. Hyväksytyyn talousarvioraamin toimintakate oli -26,3 miljoonaa euroa. Raamin mukainen verotulojen määrä oli 17,6 miljoonaa euroa ja valtionosuuksien määrä oli 11,6 miljoonaa euroa. Talousarvioraamin mukaisilla luvuilla tilikauden tulokseksi muodostui 0 euroa. Lisäksi kaupunginhallitus 23.10.2023 § 265 merkitsi tiedokseen, että talousarvioraamin toteutuminen edellyttää sivistys- ja vapaa-aikalautakunnalta esitystä palveluverkon muuttamiseksi sekä tekniseltä lautakunnalta esitystä toimitilojen käytön tehostamisesta.

Investointiohjelmaa on käsitelty kaupunginvaltuuston 30.10.2023 iltakoulussa.

Kaupunginhallitus käsiteli talousarvionsa 27.11.2023 § 303, sivistys- ja vapaa-aikalautakunta 21.11.2023 § 113, ympäristölautakunta 22.11.2023 § 91, tekninen lautakunta 23.11.2023 § 87 ja tarkastuslautakunta 9.10.2023 § 63.

Vuonna 2023 sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu ja tätä myötä niiden kustannukset siirrettiin kunnilta hyvinvointialueille. Kuntien tuloja siirretään valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa. Kuntien vuoden 2023 lopulliset valtionosuudet määräytyivät vasta vuoden 2022 tilinpäätösten valmistuttua. Valtiovarainministeriö antoi 23.11.2023 tiedotteen, jonka mukaan marraskuussa saatujen lopullisten verotulotietojen perusteella laskettu valtionosuuden vähennystarve poikkeaa huomattavasti valtion vuoden 2024 talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä ennakoidusta tasosta ja siitä, mihin kunnat ovat voineet varautua talousarviovalmistelussaan. Kuntatalouteen vuonna 2024 kohdistuvia vaikutuksia ehdotetaan lievennettäväksi. Vuotta 2023 koskeva jälkikäteinen valtionosuusvähennys siirrettäisiin vuosien 2024 ja 2025 sijasta tehtäväksi vuosina 2025–2027. Lisäksi vuoden 2024 valtionosuuteen tehtäisiin 192 miljoonan euron määräaikainen lisäys, jota vastaavasti valtionosuutta vähennettäisiin määräaikaisesti vuosittain 64 miljoonaa euroa vuosina 2025–2027.

Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön ennakkollisten laskelmien mukaan vuonna 2024 kaupungin valtionosuudet ovat yhteensä 11,7 miljoonaa

euroa. Valtionosuuksien määrä laskee 3,0 miljoonaa euroa vuoden 2/2023 muutettuun talousarvioon verrattuna.

Kiinteistöverotukseen tehtävät muutokset nostavat kiinteistöverotulojen määrää (maapohjan kiinteistöveroprosentin eriyttäminen yleisestä kiinteistöveroprosentista ja sen alarajan nostaminen 1,3 %). Eduskunta hyväksyi kiinteistöverolain muuttamisen 8.11.2023 ja sen on tarkoitettu tulla voimaan 1.1.2024.

Kuntaliiton ennakkollisten laskelmien mukaan vuonna 2024 kaupungin verotulot ovat yhteensä 17,8 miljoonaa euroa. Verotulojen määrä laskee 0,4 miljoonaa euroa vuoden 2/2023 muutettuun talousarvioon verrattuna.

Eryteisesti TE-uudistuksen vuoksi taloussuunnitelmakauden 2025–2026 rahoituspohjassa on merkittävästi arvionvaraisia tekijöitä. Suunnitelmavuosien 2025–2026 arvioidaan olevan alijäämisiä.

Vuoden 2024 talousarvioesitys

Talousarvioesityksessä ulkoisten ja sisäisten toimintatulojen määrä on 11,5 miljoonaa euroa. Toimintakulujen määrä on -37,8 miljoonaa euroa ja toimintakate on -26,3 miljoonaa euroa. Toimintakate on talousarvioraamin mukainen. Talousarvion 2024 vuosikate on 3,4 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos on 0,1 miljoonaa euroa. Talousarvioraamia parempi tulos johtuu verotulo- ja valtionosuusarvion kasvusta talousarvioraamin arvioon nähden (valtionosuuksien lisäys vuodelle 2024 ja kiinteistöverolain muutos).

Kiteen taseen 31.12.2022 mukainen ylijäämä oli 27,4 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 talousarviossa kuluvan vuoden ylijäämäksi arvioidaan 2,9 miljoonaa euroa.

Talousarvion vuoden 2024 investointimenot ovat -10,9 miljoonaa euroa ja tulot ovat 2,4 miljoonaa euroa. Investointien nettosumma on -8,5 miljoonaa euroa.

Rahoituslaskelman mukaisesti kaupunki on varautunut nostamaan pitkäaikaista lainaa 1,0 miljoonaa euroa ja lyhentämään pitkäaikaisia lainoja 0,3 miljoonalla eurolla.

Kiteen kaupungin talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024–2026 ovat liitteenä.

Valmistelija: talousjohtaja Kaisa Lappalainen, puh 040 105 2002, kaisa.lappalainen@kitee.fi

Esittelijä: kaupunginjohtaja Pekka Hirvonen, puh. 040 105 1001, pekka.hirvonen@kitee.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024-2026.

Lisäksi kaupunginhallitus valtuuttaa talousjohtajan tekemään talousarvioon 2024 ja taloussuunnitelmaan 2024-2026 teknisuontoisia korjauksia.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkintä: Sivistysjohtaja Matias Valoaho ja tekninen johtaja Kari Siponen

olivat paikalla asian käsittelyn aikana, poistuivat kokouksesta klo 20:31 ja eivät osallistuneet päätöksentekoon.

198/02.02.00.00.00/2023

Kaupunginvaltuusto 18.12.2023 § 52

Päätösehdotus Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2024-2026.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkitään pöytäkirjaan, että kokouksen pykälien § 52-63 aikana etäyhteydellä kokoukseen osallistujien osallistuminen asian käsittelyyn oli hankalaa, koska äänilyhteyksien ongelmista johtuen etänä osallistuvat eivät saaneet puheenvuoroista selvää.